

■ 15 Nisan
2016 Cuma
■ Sayı: 28
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN EGME

Ekonominin direksiyonu Saray'a mı geçiyor?

Gelişmeler Saray'ın ekonomideki hareket alanının genişlediğini düşündürtebilir. Ancak artan kırılganlık tersine işaret ediyor. Sermaye sınıfının daha fazla inisiyatif aldığı, yönetimin daha fazla teknokrasiye bırakıldığı bir döneme giriliyor.

1 MAYIS 2016

ERDOĞAN'LA HESAPLAŞMA GÜNÜ

SURİYE KÖRDÜĞÜMÜ VE ABD'DEN GELEN SİNYAL | UKRAYNA: EMPERYALİZMİN İNSAFINDAKİ
ÜLKE | 'BÖHMERMANN VAK'ASI' VE ALMANYA | 145 YIL SONRA KOMÜN'DEN KALAN...

EMEKÇİ HALKIN KİTLESEL HESAPLAŞMA GÜNÜ OLMASI İÇİN ÇALIŞACAĞIZ

1 MAYIS İÇİN GÖREV BAŞINA

1 Mayıs 2016 emekçi halkın Erdoğan'la hesaplaşma günü olarak değerlendirilmelidir.

İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs, yobazlığı, zorbalığı, yolsuzlukları ile gündeme yerleşen siyasi iktidarın, aynı zamanda ve her şeyin ötesinde işçi düşmanı karakterinin vurgulandığı ve bununla hesaplaşıldığı bir gün olmalıdır.

AKP'nin ve Erdoğan'ın yıllardır temsil ettiği zihniyeti iktidarda tutan; sermaye sınıfının açgözlülüğü, gericiliği ve çaresizliğidir. Bu zihniyetle ne bugünkü sömürü düzeninin parçası olan siyasi partiler, ne ılımlı gericiler, ne ABD yönetimi, ne de Avrupalı emperyalistler hesaplaşabilir. Onlar bugünkü düzenin sürdürülmesiyle ve emekçi halkın ülkenin kaderine el koymasının engellenmesiyle ilgilidirler. Bugün Erdoğan'a dönük yakınmaları, onu terbiye etme ya da onun yerine başkalarını hazırlama girişimleri ikiye bölünmüştür, ülkemizin ve halkımızın aydınlığa çıkmasına yaramayacaktır.

Erdoğan'dan şikâyetçi olan bizleriz. Bu ülkenin işçileri, emekçileri, onurlu aydınları, öğrencileri, yoksul köylüleriyiz. Kârlarına kâr katan patronların, her istediklerini elde eden uluslararası tekellerin şikâyet etme hakları da yoktur, bu şikâyetlerinde samimilikleri de...

Onların derdi Erdoğan'ın ülke içinde sürekli gerilim yaratan tarzının halkın uyanışına neden olması ve başta Suriye olmak üzere dış politikadaki beceriksizliğidir.

Bizi ise bu ülkede hüküm süren sermaye diktatörlüğünün pervasızlığı ilgilendiriyor. Bizi gericiliğin, yoksul insanların aklına, bilime, sanata, aydınlığa, kadına, çocuklara

musallat oluşu ilgilendiriyor. Bizi ülkemizin emperyalist planlar doğrultusunda bölge halklarına karşı savaş, işgal ve komploların sıçrama tahtası haline getirilişi ilgilendiriyor.

Türkiye'de işçiler var, işçi sınıfı var. Bizim sözümüz budur.

Erdoğan'la hesaplaşma emekçi halkımızın sorumluluğudur.

1 Mayıs'ta bu sorumlulukla hareket edilmelidir. Türkiye'nin Komünist Partisi bunu yapacaktır.

1 Mayıs öncelikle Türkiye işçi sınıfının örgütlü gücünü yansıtmalıdır. Katılımı artıran, olabildiğince daha fazla emekçinin, yüreği emekten yana atanların parçası olabildikleri bir tarz geliştirilmelidir.

Kararlılık ancak bu temel ilke gözetildiğinde anlamlıdır.

Komünist Parti bu doğrultuda çalışmalarını sürdürecektir, 1 Mayıs'ın "emekçi halkın Erdoğan'la hesaplaşma günü"ne dönüşmesi için çaba harcayacak, bu günün altı doldurulmamış meydan okumalarıyla değersizleşmesine izin vermeyecek, 1 Mayıs'ı, geniş kitlelerin korkuyu üzerlerinden atarak birlikte hareket etme kültürünü yeniden sergilediği ve siyasi iktidarın geriletildiği bir sürecin parçası haline getirmek için uğraşacaktır.

Yaşasın 1 Mayıs
Kahrolsun sömürü düzeni
Kahrolsun gericilik
Kahrolsun emperyalizm

iletisim@kp.org.tr

www.kp.org.tr

/kpninsesi

KOMÜNİST PARTİ

BOYUN
EĞME

Ekonominin direksiyonu Saray'a mı geçiyor?

SERMAYEDEN GELEN JESTLER, MERKEZ BANKASI BAŞKANI ATAMASI GİBİ GELİŞMELER SARAY'IN EKONOMİDEKİ HAREKET ALANININ GENİŞLEDİĞİNİ DÜŞÜNDÜRTEBİLİR. ANCAK EKONOMİNİN ARTAN KIRILGANLIĞI TERSİNE İŞARET EDİYOR. SERMAYE SINIFININ DAHA FAZLA İNİSİYATİF ALDIĞI, EKONOMİ YÖNETİMİNİN DE SİYASİLERİN SÖYLEMLERİ BİR YANA DAHA FAZLA TEKNOKRASIYE BIRAKILDIĞI BİR DÖNEME GİRİLİYOR OLABİLİR.

Türkiye ekonomisi, 2001 yılından bu yana yaşanan kriz ve sıkışmalardan bankacılık sisteminin sağlamlığı ve kesintisiz para akışıyla çıktı. Bankacılık sistemi geçen yıl, 2001 sonrası en zayıf yılını geçirdi. Düşen kârlılıklar aynı zamanda kaynak girişindeki sıkışmaya işaret ediyor. Zarrab soruşturmasıyla birlikte Halk

Bankası üzerinde dolaşan bulutlar, İş Bankası'na yönelik siyasi operasyonla birlikte bankacılık sektörünün taşıdığı, sürekli yeniden yapılandırılan reel sektör riski de düşünüldüğünde önemli ve kısa vadede çok da çözümü olmayan bir kırılmanın oluştuğu görülüyor.

Yeni Merkez Bankası Başkanı ataması ekonomi yönetiminin tamamen

Saray'ın kontrolüne geçtiği anlamına mı geliyor? Bunu söylemek için henüz erken olsa da "piyasalar"ın davranışı daha çok bir tür uzlaşmaya işaret ediyor. Yeni Merkez Bankası Başkanı Murat Çetinkaya, faizsizlik bankacılık kökenli olmasına ve temel iktisat eğitimi bile bulunmamasına rağmen iç ve dış sermaye çevrelerinde çok sakin karşılandı, hatta olumlu

etki yarattı. Saray'ın "dili"nden de anlayan, ama yeterliliği tartışmalı olsa bile Merkez Bankası bürokrasisi içinden sayılabilecek bir isim atanmış olması bir etken olmakla birlikte özellikle yabancılar açısından görünmeyen güvencelerin de varlığından söz etmek mümkün.

Çetinkaya'nın en azından Yiğit Bulut, Cemil Ertem gibi Saray danışmanlarına kıyasla daha orta yolcu bir seçenek olduğu söylenebilir. Ancak "piyasalara" güven veren Başçı giderken Erdoğan'ın da daha fazla "Saray'dan bildirmekle" yetineceği, ekonominin bürokrasisinin koridorlarında top sektirmeyeceğine ilişkin alınan ya da verilen kimi taahhütler olabilir. Çetinkaya'nın teknik yetersizliği yeni rol dağılımında bir avantaj oluşturabilir. Erdoğan ve MB arasında Çetinkaya ile birlikte düşecek gerilim, Merkez Bankası para politikasını daha az "siyasi" bir başlığa çevirebilir. Ki sermaye çevrelerini de fazlasıyla rahatlatır. (Yabancı analistlerin ilk değerlendirmelerinden biri Türkiye tahvil piyasasına giriş yapılabileceği oldu.)

ERDOĞAN'A EL Mİ UZATIYORLAR?

AKP iktidarının 2002'den bu yana en az sürpriz yaptığı başlığın ekonomi yönetimi olduğunu da hatırlamak gerekiyor. Nitekim "hedefteki banka" İş Bankası Yönetim Kurulu Başkanı Ersin Özince bunu geçtiğimiz hafta verdiği bir röportajda dile getirdi: "İş Bankası, 2001 sonrasında bugünkü İş Bankası olmuştur. Sayın Erdoğan döneminde bankanın piyasa değeri 25 milyar doları bile görmüştür. İş yapmamız köklü şekilde AK Parti ve Erdoğan döneminde güçlendi. Özellikle Şişecam Grubumuz yurtiçi ve yurtdışı yatırımlarında hükümetlerimizin sürekli desteğini gördük ve görüyoruz. Sayın Erdoğan birçok tesisimizin açılışını bizzat yapmıştır."

Özince röportajın bütününde belki de geçmiş 7-8 yılın en "yapıcı" üslubunu kullanışıyla dikkat çekiyor. Keza Reza Zarrab'ın yakalanması sonrası, Erdoğan'ın ABD ziyareti öncesi artan eleştirilere Koç grubunun kalkan oluşunda da mesafenin biraz daha kapatıldığını ya da markajın artırıldığını görmek mümkün.

Sermaye sınıfı Erdoğan'a el mi uzatıyor? Mesele bu kadar basit görünmüyor. Daha ziyade bir inisiyatif alma hamlesinden söz edilebilir. En azından birkaç yıl daha bölgedeki ve dünyadaki çalkantıların süreceği açıkken, ekonomide kolay kurtuluş reçetesinin bulunmadığı ve sermayenin mevcut kazanımlarının korunabilmesi için daha teknokratik bir yaklaşımın inşasına soyunma girişimi olarak da okumak mümkün.

Erdoğan ve etrafındakilerin faiz popülmizmi, "milli ekonomi" retoriği vb söylemlerinde değişiklik olmasını beklemek için bir neden yok. Ancak TUSİAD'ın bile "CHP'li gibi konuşuyor" dediği Mehmet Şimşek hâlâ kabinede "yabancıların güvendiği" isim olarak duruyor. Merkez Bankası Başkanlığı "faizsiz bankacılık"tan gelme bir isme emanet edilse bile

Başçı'nın baskın tarzının ardından MB teknokrasisinin daha gürültüsüz bir şekilde fazlasıyla uluslararası dengeler ve Türkiye'nin sıcak para bağımlılığı ekseninde şekillenen dar para politikası seçenek seti içinde daha rahat hareket edeceği bir dönem görülebilir.

Türkiye burjuvazisi için 2009 sonrası, AKP dönemi kazanımların üzerine çok büyük yeni eklerin gelmediği ama kazanımları korumak için ek çaba harcamayı da gerektirmeyen bir dönem oldu. Elbette tüm yandaş sermaye kayırmaları, ekonomi yönetimine müdahaleler ve çeşitli operasyonlarına rağmen AKP iktidarının fazlasıyla sermaye dostu olması bunu kolaylaştırdı. Ancak önümüzdeki dönem uluslararası ve bölgesel belirsizliklere ek olarak Erdoğan'ın varlığı diye özetlenebilecek bir risk faktörüyle birlikte kazanımların korunmasını önemli bir başlık haline getiriyor. Yapısal dönüşüm, reform başlıklarının gündemdeki ağırlığının artacağı, ekonomide sermaye sınıfı ile yeni bir uyum hattını oluşturma çabalarının yoğunlaşacağı bir dönemden söz edilebilir.

■ Adile Kaya

Merkez Bankası Başkanı
Murat Çetinkaya

'Türk tahvilleri için iyimser kalın'

Credit Suisse, yeni Merkez Bankası Başkanı ile faiz indirimlerinin devam edeceği beklentisine bağlı olarak tahvil yatırımcılarına Türk tahvilleri için iyimser kalmalarını tavsiye etti.

Bankanın analistleri tarafından yayınlanan notta, daha hızlı faiz indirimlerinin daha yüksek getiriye yol açacağı belirtildi.

"Yeni bir merkez bankası başkanının atanması

kısa vadede politika faizinde agresif indirimlerin önünü açıyor" diyen analistler, 20 Nisan'da ilk PPK toplantısında Çetinkaya'nın önümüzdeki aylarda faiz koridorunun üst bandında da daha hızlı indirimde gidebileceği yorumu yaptı.

Notta tahvillerin "tarihi standartlarına göre hâlâ ucuz" ve yabancı yatırımcı pozisyonlarının "görece düşük" olduğu da vurgulandı.

Ekonomi iyi mi gidiyor?

2015 yılı büyümesi yüzde 4'e ulaştı. Son çeyrekteki yüzde 5,7'lik büyüme 4'ün yakalanmasını sağladı. Sanayi üretimden kamu harcamalarına büyüme oranını şişiren müdahaleler yapıldığına yönelik haklı sayılabilecek değerlendirmeler yapıldı. Özellikle inşaat verilerinde yılın son çeyreğinde yapılan revizyon bu argümanları doğrular görünüyor.

TÜİK verilerinde yılın ilk üç çeyreğinde inşaat büyümesi özel

sektör ve esas olarak konut yapımına yönelik harcamalara dayalı görünürken, yıl sonunda özel sektör harcamalarında düşüş olduğu, kamu ve esas olarak altyapı inşaat harcamalarında önemli bir artış olduğu açıklandı. Tüm rakamlar geriye dönük olarak revize edildi. Hem seçim yatırımları hem de son çeyrekte hedef büyüme rakamını tutturmak üzere kamu harcamalarına hız verildiği biliniyor. Ancak bu kadar köklü bir revizyon ayar yapma ihtiyacını fazlasıyla düşündürüyor.

Müdahaleler-oyunlar dışında 2015 yılı ekonominin büyük oranda iç

talebe, esas olarak konut ve otomotiv satışlarına dayalı büyüdüğünü gösteriyor. Faiz ve kurdaki oynaklıklar, konut satışlarının yüzde 11, otomotiv satışlarının da yüzde 25 artmasına yardımcı oldu.

Yılın ilk yarısında euro-dolar paritesi, euro bazlı fiyatlanan Avrupa'dan ithal otomobillere yönelik iştahı artırdı. "Öne çekilen" talebe bağlı olarak otomotiv satışları rekor düzeyde arttı. Aynı zamanda otomotiv ihracatı da arttığı için otomotiv üretimi, bağlantılı sektörleri de olumlu etkileyerek sanayi üretimi ileri çeken etkide bulundu.

Konut satışları ise başka hiçbir "yatırım aracı"nda görülmeyen fiyat artışlarına bağlı olarak artıyor. Geçtiğimiz yıl İstanbul'da merkezi bölgelerde fiyat artışları yüzde 24'e

ulaştı. Bu tür bir reel getirinin başka herhangi bir enstrümandan sağlanması mümkün görünmüyor. Konut satışları, mobilya, beyaz eşya vb dayanıklı tüketim mallarının üretim ve satışını da tetikledi. Konut ve otomotivin tüm ileri-geri bağlantılarıyla sanayi üretim ve GSYH içindeki payı çok yüksek.

Ancak 2016 yılında aynı performansın tekrar etmesi güç görünüyor. Dış talebin de zayıf seyrettiği göz önüne alındığında kamu harcamalarıyla daha fazla desteklenmiş bir iç tüketim modeli, FED faiz artırımının gecikmesine bağlı olarak kısmi ve dönemsel MB faiz indirimi

gibi araçlarla tüketim pompalanmaya devam edecek, ama her durumda geçen yıldan daha düşük bir büyüme rakamı görmek olası. Tabii ki "oyunlar" her zaman mümkün...

Sanayi katma değeri şişirildi mi?

Büyüme rakamına ilişkin tartışmalarda iktisatçı Korkut Boratav, geçtiğimiz hafta kaleme aldığı "2015'te milli gelir: Tuhafıklar? İstisnalar?" başlıklı yazısında üretim değeri-katma değer ilişkisinde ikincisi lehine gelişmeye dikkat çekti ve rakamlara şüpheyle yaklaştığını ifade etti.

2010-2014 döneminde sanayi üretim değeri yüzde 6,4 büyürken, katma değer yüzde 6,3 büyüdü. 2015 yılında ise üretim değeri yüzde 3,2 büyürken katma değer yüzde 3,6 arttı. Yıldan yıla çok keskin oynamalar olması beklenmeyen, Boratav'ın da belirttiği gibi ithal içeriğinin azalması ya da teknolojik gelişmeye dayalı gözlenebilecek bir gelişme söz konusu katsayıda katma değer lehine bir gelişim gerçekleşmesi.

Petrol başta olmak üzere emtia fiyatlarındaki düşüş ve ihracattaki gerilemeye bağlı olarak ithalatın görece olarak azalması bu gelişmede önemli bir etken. Boratav da bunu tespit ediyor. İthal içeriğinin azalmasında geçen yılın ikinci yarısında hız kazanan ek vergi uygulamaları da etkili oldu. Tekstil, demir-çelik ürünleri, cam vb pek çok ürün grubunda ülke içinde üretilen kimi ürünlere ek ithalat vergisi kondu, buna bağlı olarak bazı ürün gruplarında ithalat miktarlarının düştüğü görüldü.

İkinci neden, teknoloji düzeyinin/içeriğinin artması yıldan yıla gerçekleşmesi kolay olmayan bir gelişme. Ancak sanayi üretim kompozisyonunda otomotiv gibi teknoloji içeriği görece yüksek bir sektörün payının artması söz

konusu hesaplamada biraz daha abartılı oynamalara olanak verebilir gibi görünüyor. Tekstil-giyim gibi düşük teknoloji sektörlerde üretim

azalırken, otomotiv üretiminin yüzde 10'un üzerinde artması söz konusu hesabı kısmen desteklerken kısmen de şişirilmesine zemin oluşturuyor.

Erdoğan kendisiyle birlikte aşağı çekiyor 'Böhmermann Vak'ası' kolay bitmez

HESAPSIZ ERDOĞAN, HER HAREKETİYLE ALMAN HÜKÜMETİNİN AYAKLARI ALTINDAKİ TOPRAĞI DA KAYDIRIYOR. BUNUN ETKİSİZ KALMASI VE MERKEL TÜRÜ DESTEĞİN HEP DEVAM ETMESİ ZOR. İSLAMCI ANKARA, GÜCÜNÜ ÇOK AŞAN YÜKLERİN ALTINA GİRMEYİ POLİTİKA SANIYOR.

Başka örnekler de var, ama Federal Almanya'da bu hafta bir "ilişki biçimi", galiba hiç olmadığı kadar açık ve seçik ortaya konuldu. İslamcı bir hükümet elinde can çekişen Türkiye'nin, emperyalist-kapitalist dünya sistemi içinde dış dünyayla her anlamda ilk büyük ve kalıcı irtibat merkezinin hâlâ Almanya olduğunun altı çizildi: Federal Almanya Başbakanı Angela Merkel, sıradan bir mizahi televizyon programında "bilerek sarfedilen sözlerin" hakaret olduğunu savunan Ankara'nın duygularına katıldığını belirtince, kendi ayağının altındaki toprağın giderek hareketlendiğini gördü. Ankara, Berlin'e

sormadan bir şey yapamıyordu, tamam, ama Berlin de Ankara'nın her oyunundan olumsuz etkilenir bir hale gelmişti.

Misal: Ankara'nın İslamcılarını, Berlin'in sağcılarını da kendileriyle birlikte uçuruma çekebiliyordu. Erdoğan rejimi, son bir hafta içinde bilmeden büyük üne kavuşturduğu sıradan bir mizah programından hareketle Merkel rejimine hiç beklemediği bir darbe indirdi.

Ne mi oldu?

Şu: Alman devlet televizyonlarından ZDF'nin bünyesinde 31 Mart'ta yayımlanan "Neo Magazin Royale" adlı bir mizah programında, özellikle genç kuşağın ilgi gösterdiği yayıncı-sunucu-mizahçı

Jan Böhmermann, "Şu sınırları biraz ihlal edelim bakalım" mealinde Erdoğan karşıtı bir şiir okudu. Bunun "hakaretimiz eleştiri" (Schmähkritik) olduğunu, üstelik yasal çerçeveyi zorladığını sürekli vurgulayan genç sanatçı, Erdoğan rejiminin tepkisiyle ortaklık karıştırmış oldu. "Bağlamı dışında bakılırsa belki hakaret gibi görünebilir" denilen hiciv şiirini, Ankara tam da o "sınırları zorlayan sözcükler nedeniyle" hem Erdoğan'a hem de "78 milyon Türk'e küfür" olarak değerlendirdi ve Türkiye'deki gibi bu sanatçının hemen yargılanmasını istedi. Özellikle mülteciler sorununda tüm Avrupa'yı karşısına almak pahasına

Erdoğan'la 6 milyar avroyu bulacağı belirtilen bir fiyatla Türkiye'de mülteci kamplar kurulması konusunda anlaşan Angela Merkel, söz konusu mizah programındaki eleştirinin "bilinçli bir biçimde yaralayıcı olduğunu" duyurdu. İşte bu "çaresiz" destek, Merkel'in iç politikada zaten sorunlu ilişkilerini daha da bir gerdi.

MERKEL ZOR DURUMDA

Olay geçen hafta sonundan itibaren Alman gündeminin ilk sırasına oturdu. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın hem devlet düzeyinde 19'uncu yüzyıldan arta kalmış ve artık kaldırılması istenen çağdışı bir Alman Ceza Yasası maddesine dayanarak (Madde 103 ve 104), hem de kişisel olarak avukatı üzerinden Jan Böhmermann hakkında suç duyurusunda bulunduğu açıklandı. Bu arada Merkel'in "Erdoğancı pozisyonunu" terk etmekte çok zorlandığı, hatta Batı'nın "ayırıcı özelliği" olarak sunulan "düşüncüyü ifade ve sanat özgürlüğünü" feda edecek kadar sıkıştığı gözlemlendi. Bu durum, gerek koalisyon ortağı SPD gerekse giderek yükselen yeni sağ muhalefetin Merkel ile ipleri iyice germesine yol açtı. "Erdoğan, kendisiyle birlikte ortaklarını da uçuruma çekebileceğini Avrupa kamuoyuna Merkel örneğinden hareketle göstermeye hazırlanıyor" duyusunun Alman medyasında yaygınlaştığına tanık olunuyor.

Merkel'in Erdoğan ile mülteci işbirliği zaten ağır eleştiriler alırken, şimdi bir de bu Ankara'daki İslamcıların çağdışı sanat ve düşünce özgürlüğü anlayışına açık destek vermesi, ortamı iyice kararttı. Kamuoyu araştırmalarında hızla yüzde 20 sınırın altına doğru hareketlendiği gözlenen, nitekim en son anketlerde yüzde 22'yi bile zor bulduğu anlaşılan SPD'nin dışında, Yeşiller ve Sol Parti tepki yüklü açıklamalar yaptılar. Hıristiyan Demokratlar (CDU ve CSU) içinde de hareketlenme başladı ve asıl önemlisi durdurulamayan bir yükselişle şu sıralarda federal düzeyde yüzde 14'lük bir oy oranına sahip olduğu belirtilen yeni sağ popülist parti AfD, Alman Başbakanı'na cepheden "giydirmeye" başladı. AfD şu sıralarda üçüncü büyük parti konumunda ve SPD'nin yerinde gözü olduğunu saklamıyor.

Olayın hukukla sınırlı kalmayacağı çok açık: Nitekim yaklaşık 1 milyon Türkiye kökenli insanın yaşadığı Almanya'nın en büyük eyaleti Kuzey Ren Vestfalya'nın eski Anayasa Mahkemesi Başkanı Michael Bertrams, Merkel'in bu desteğini büyük hata olarak niteledi. Alman hükümetinin Böhmermann olayında "Alman yargısını cezai takibati yürütmekle görevlendirmesinin" kabul edilemeyecek bir gelişme olacağını belirten Bertrams, aslında çok geniş bir çevrenin duygularını dile getirmiş oldu. Merkel'in bu tutumunu sürdürmesi halinde iç politikada bir çıkmazla karşı karşıya kalabileceğini savunan etkili hukukçu, "Böyle bir durumda hükümet düşünce ve sanat özgürlüğünü kendi

Jan Böhmermann

ülkesinde yurttaş özgürlüklerini ağır biçimde hiçe sayan bir otokrat ve despot teslim etmiş olacaktır" uyarısında bulundu.

YAYINDAN KALDIRILDI MI?

Bu arada polis korumasına alınan sanatçı Böhmermann ile ilgili bir skandal gelişme de "Neo Magazin Royale"nin yeni programının üretilmemesi konusunda ZDF ile Böhmermann'ın çalıştığı şirketin anlaşması oldu. Bu, yine Alman medyasındaki Erdoğan karşıtı havayı ağırlaştırdı. Medyada İslamcı Erdoğan'ın her yerde parmağı bulunduğu ve Almanya'nın içişlerine karışabilecek kadar da pervasız olduğu yorumları yapıldı. Bu duygunun, Erdoğan'ın kişisel olarak da Böhmermann hakkında hakaret davası açmak üzere başvuruda bulunduğu nun açıklanmasıyla daha bir yayıldığı gözlemlendi.

Sağcı Merkel gerçekten de büyük bir siyasi hata yaptı. Jan Böhmermann'ın, programında "hakaretimiz eleştiri yapıyoruz" diye defalarca vurgulayarak, hatta "Bakın aslında bu yapılacak iş değil, yapılmamalı" diye araya girip ekleyerek, Erdoğan rejimine yönelik yer yer "belden aşağı sözlerle" salvolar girişmesini "yakışsız bulunduğunu" bildirdi. Alman Başbakanı'nın bir mizah programındaki eleştirileri daha sonra hükümet sözcüsü üzerinden "bilerek yaralayıcı" olarak nitelemesi, kamuoyunda, İslamcı Türk cumhurbaşkanının elinde nasıl bir oyuncak haline geldiğine kanıt olarak algılandı. Merkel'in koltuğu zaten tehlikede, gerek parti içinde tepkilere maruz kalıyor gerekse parti dışında İslam karşıtı sağ hareketin AfD

SAĞCI MERKEL GERÇEKTEN DE BÜYÜK BİR SİYASİ HATA YAPTI. ALMAN BAŞBAKANI'NIN BİR MİZAH PROGRAMINDAKİ ELEŞTİRİLERİ "YARALAYICI" OLARAK NİTELEMESİ, KAMUOYUNDA, İSLAMCI TÜRK CUMHURBAŞKANININ ELİNDE NASIL BİR OYUNCAK HALİNE GELDİĞİNE KANIT OLARAK ALGILANDI.

ile hareketlenmesi nedeniyle zorlanıyordu, şimdi Erdoğan'ın çıkışlarıyla daha da güç bir duruma düştü.

YETTİ ARTIK

Jan Böhmermann özellikle sosyal medya üzerinden inanılmaz rakamlara ulaşan programında ısrarla "sınırları bile bile ihlal etmek"ten söz ediyor ve niyetin sıradan bir hakaret değil, bir anlayışın eleştirisi olduğunu anlatmaya çalışıyordu. Ancak Böhmermann olayı, Merkel'in şu sırada Erdoğan'la işbirliği ve ona yakın durması, anayasal hakları ve düşünce-sanat özgürlüğünü bile "rahatça satacak kadar İslamcı bir politikacının şantajına maruz kaldığını" gösteren bir "örnek olay" niteliği kazanmış durumda. Almanya ve birçok açıdan da Avrupa'nın en büyük medya grubunun (Axel Springer SE) ortağı ve bir numarası Mathias Döpfner bile Die Welt gazetesinde "Yetti artık!" anlamında Böhmermann'ı sahiplenen ve Erdoğan'ı yerden yere vuran bir açık mektup yayımladıysa artık, bu çekişmenin sonu iyi değil. Mektubun Angela Merkel'e gönderildiği de düşünülebilir.

Hesapsız Erdoğan, her hareketiyle Alman hükümetinin ayakları altındaki toprağı da kaydırıyor. Bunun etkisiz kalması ve Merkel türü desteğin hep devam etmesi zor. İslamcı Ankara, gücünü çok aşan yüklerin altına girmeyi politika sanıyor. İçeride ve dışarıda aynı pervasızlıkla hareket ederse, kendisini kabul ettirebileceği illüzyonuyla ayakta duruyor. Çember daralıyor.

■ Osman Çutsay

Suriye kördüğümünü ve ABD'den gelen sinyal

ABD BİR KEZ DAHA TÜRKİYE İLE KÜRTLERİ YAKINLAŞTIRMAYA, EN AZINDAN MASAYA OTURTmaya ÇALIŞIYOR. ÇÜNKÜ TÜRKİYE'NİN "PATLAMASI", STRATEJİSİNİ İŞİD ÜZERİNDEN KURGULAMAYA BAŞLAYAN ABD AÇISINDAN, YENİ BİR İSTİKRARSIZLIK KAYNAĞI HALİNE GELME POTANSİYELİ DE TAŞIYOR.

Yakın zamanda okuduğum, son zamanlarda hararetli tartışmalara konu olan "Obama Doktrini"nin askeri stratejisini anlatan bir makalede, ABD'nin genişletilmiş Orta-doğu'daki temel pozisyonunun, klasik "vekalet savaşı (proxy warfare)" değil, daha karmaşık, serbest Türkçe çeviriyle "taşıyıcı savaşı (surrogate warfare)" olduğu ileri sürülüyordu. Bu strateji, sorumluluk-yük paylaşımını artırıyor; doğrudan ABD ulusal güvenliğini tehdit etmeyen çatışma bölgelerinde maliyeti taşıyıcı unsurlara doğru kaydırıyordu. Bu taşıyıcı unsurların, vekalet savaşlarında olduğu gibi "insan" unsurundan ibaret olması gerekmiyordu; İHA'ların yoğun kullanımı ve yüksek teknoloji savaş endüstrisine yapılan yatırım da taşıyıcı savaşın bir unsuruydu. Dahası, Obama Doktrini bu açıdan orijinal değil, "Rumsfeld Doktrini" olarak bilinen askeri politikanın bir devamıydı. Ancak yazara göre bu hibrid savaş stratejileri, gizli ve açık faaliyetlerin iç içe geçmesi ve ABD'nin arka planda durarak kendi müttefiklerini harekete geçirmek istemesi, yalnızca ABD ile müttefikleri arasında değil, ABD'nin kendi kurumları

arasında da sürtüşmelere neden oluyordu. Tam bu noktada, CIA ile Pentagon'un Suriye'de "savaştığı" yönündeki haberleri hatırlatmakta fayda var. Bu uzun ve biraz "yükü" giriş,

ABD'nin bugünkü ve kısa vadedeki Suriye politikasını anlamak için elzem. Zira Suriye, ABD için hiçbir zaman, örneğin Irak kadar önemli bir yerde durmadı (Aynı şeyi belirli açılardan İran için de

söylemek mümkün). Şimdi, Rusya ile bir "anlaşma birliğine" vararak Suriye'de ateşkes ilan eden ABD'nin, gerçek bir siyasi çözüm için bastırma ihtimali olup olmadığı hayli şüpheli. Büyük Birader'in karar vermekte zorlandığı bir konjonktürde, bölgedeki küçük kardeşlerin boşluğu fırsat bilip kendi gündemlerini dayatması mümkün oluyor, dahası, Büyük Birader evin tadının tamamen kaçma ihtimaline karşı tedirgin oluyor. Suudi Arabistan'ın, Türkiye'nin, hatta İsrail'in kendi gündemleri ile ABD arasında zaman zaman uyumsuzluk belirebiliyor. Bu durumda, ABD'nin kurumlar arası gerginlikleri devreye giriyor ve savaş yeniden ısınıyor.

Ateşkes ilan edildiğinden beri, ABD ile Türkiye'nin özellikle Halep ve kuzeyine silah yağdığı, hatta bazı "özel" silahların (karadan havaya füze fırlatan MANPAD'ler kastediliyor) da çetelerin eline geçebileceği konuşuluyordu. Bu silahları "muhaliflere" verme konusunda en hevesli ülkeler Suudi Arabistan ve Türkiye. Para Suudilerden, gözetim CIA'den, dağıtım ise Türklerden...

Nitekim, ABD destekli ılımlılar, El Kaide'nin Suriye kolu Nusra Cephesi ile birleşerek Halep'in güneyinde büyük bir hamle başlattı. Ateşkes, Lazkiye ve Hama'da da bozuldu (yine "ılımlılar" ve Nusra Cephesi eliyle). Halep'in kuzeyinde de, ABD ve Türkiye destekli "ılımlılar" IŞİD'e karşı operasyon başlattılar. Bu sıralarda, Türkiye de, "PYD yüzünden ABD'ye küsecek değiliz" diyerek, Kürt meselesinde yumuşama sinyalleri verdi.

HERKESİN BİR HESABI VAR

Ancak göklerden gelen bir karar olmasa da, birbirinin önünü almak için harekete geçen çok fazla unsur var.

Öncelikle, sınırda Türkiye'nin topçu desteğiyle IŞİD'e karşı ilerleyen "ılımlı" gruplar, Kilis-Elbeyli'nin karşısındaki Er-Rai'yi ele geçirdi. Ancak işler çok kısa sürede tersine döndü: IŞİD, bir karşı saldırı sonucunda Rai'yi ele geçirdiği gibi, Mare'yi tehdit eder hâle geldi, Türkiye'yi de füzelerle "yoklamaya" başladı. Böylece, Türkiye ile ABD'nin "Halep cebi" olarak tasarladığı bölge, IŞİD'in eline düşme tehlikesiyle karşı karşıya kaldı. IŞİD ayrıca, Şam'ın güneyinde de ilerleme kaydederek, Nusra ve diğer "ılımlılara" darbe vurdu.

Kötü haber ise, IŞİD'in Şam'ın merkez mahallelerini ateş menziline alması.

Suriye ordusu da, sallanan ateşkesi gerekçe göstererek, durdurduğu Halep operasyonunun düğmesine basmaya hazırlandığını açıkladı. İddiaya göre, İran Halep'i "bitirmeyi" önermiş, ancak Rusya ABD ile anlaşma yaptığını söyleyerek bu talebi reddetmişti. ABD destekli cihatçıların Nusra ile bir olup bazı kazanımlar elde etmesi, ordu ve müttefiklerini Halep hesabını kapatmaya zorluyor.

Ancak bu hesabın nasıl kapanacağı da belirsiz. Konunun uluslararası boyutu da var. Öncelikle, Halep'in kuzeyi, ABD ve müttefikleri için hâlâ "kritik." İkincisi, Kürtlerin de aynı bölgede hesabı var. Üçüncüsü, Rakka'yı kimin ve nasıl alacağına ilişkin tuhaflık sürüyor. Rakka yalnızca Suriye için değil, Irak ve Musul'un kurtarılması için de önem taşıyor. Suriye ordusu, Halep'in doğusundan kuzeyine doğru çıkarak El Bab'ı kurtarırsa, hem Halep kuzeyindeki oyunu bozmuş olacak, hem de Rakka'ya giden yolu himayesine alabilecek.

İl, ilçe ve kasabaların çokluğu ve askeri stratejiler kafa karıştırmıyor. Şu anda Suriye sahasında dananın kuyruğu Halep ve Rakka'da kopacak gibi duruyor. Bu vilayetler, yalnızca askeri bir başarının değil, olası bir siyasi anlaşmanın da konusu hâline gelmiş durumda.

'OLACAĞINA VARIR' DA...

Bu noktada tekrar başa dönelim. ABD'nin Suriye'ye çok da değer biçmesi ile Suriye'nin, ABD'nin dostları ve düşmanları arasında bir av sahası hâline gelmesi belirsizliği sürekli kılıyor. Washington'un attığı ve bundan sonra atacağı adımları da hâlâ yukarıda özetlenen çerçeve belirliyor. Kuzey Suriye'de

**ABD DESTEKLİ
ILIMLILAR,
EL KAİDE'NİN
SURIYE KOLU
NUSRA CEPHESİ
İLE BİRLEŞEREK
HALEP'İN
GÜNEYİNDE
BÜYÜK BİR
HAMLE BAŞLATTI.
ATEŞKES, LAZKİYE
VE HAMA'DA DA
"ILIMLILAR" VE
NUSRA CEPHESİ
ELİYLE BOZULDU.**

"rejim" olmasın, ama Esad hemen de gitmesin, Suudi Arabistan ile Türkiye çizmeyi aşmasın, Kürtler Suriye'de korunsun, ama Türkiye'de ezilsin, Rusya'nın gücü ve etkisi kabul edilsin, ama ona karşı yeni cephe de açılsın... Bu kadar karpuz, "süper güç"ün koltuğunda olsa bile, taşınması hayli zor bir yük.

Tam da bu çoklu oyun nedeniyle, ABD bir kez daha Türkiye ile Kürtleri yakınlaştırmaya, en azından masaya oturtmaya çalışıyor. Çünkü Türkiye'nin "patlaması", stratejisini IŞİD üzerinden kurgulamaya başlayan ABD açısından, yeni bir istikrarsızlık kaynağı hâline gelme potansiyeli de taşıyor. Bazı düşünce kuruluşları, IŞİD karşıtı stratejinin daha kapsamlı bir "istikrarsızlığı önleme" planına dönüşmesi aklını vermeye başladı bile. AKP ve legal Kürt siyaseti cephesinden gelen sinyaller de, "mesajın alındığını" gösteriyor.

ABD, bir kez daha, bazı hırpalanmış "taşıyıcılarını" barıştırmaya, bazılarını ise savaştırmaya hazırlanıyor. Ağırlığı oradan alıp buraya koymakla, savaş taherevallisi yalnızca taraf değiştiriyor.

■ Erman Çete

KEMAL OKUYAN

1 Mayıs 2016

Her zaman gerçek mücadele dinamiklerinin içinde değerlendirilmesi gerektiğini söyledik 1 Mayıs'ın. Kendi başına bir fetiş değil, öncesi ve sonrası olmayan bir didişme platformu hiç değil.

1 Mayıs, işçi sınıfının kurtuluş mücadelesinden güç alacak, ona güç verecek. Bu basit formülasyonda yer bulamayan bir 1 Mayıs algısıyla işimiz olmaz.

Bu yıl 1 Mayıs'a geçtiğimiz Kasım'dan bu yana psikolojik üstünlüğü elinde tutan siyasi iktidarın bir kez daha inisiyatif yitirmeye başladığı, sarsıldığı, dayanaklarının zayıfladığı bir dönemde giriyoruz.

Bu iyi, her durumda iyi.

Efendim, emperyalist merkezler Erdoğan'la bir kez daha uğraşmaya başlamış, AKP'nin içi cadı kazanıymış, muhalefete birileri "dik dur" diye fısıldamış... Bunları takip ederiz, inceleriz, ama bir yerden sonra bizi ilgilendirmez.

Bizi ilgilendiren, halkın yeniden öfke biriktirmesi, insanların "acaba" diye kafasını dışarıya çıkarmaya başlaması, örgütlü mücadeleye katılım kanallarında bir canlanmanın kendini hissettirmesidir.

EKSİK OLAN İŞÇİ SINIFI

Bunlar var.

Eksik olansa Türkiye işçi sınıfı hareketidir. Türkiye'de işçiler var. Sömürülüyor, değer yaratıyor, en temel haklarından yoksun bırakılıyorlar. İşten atılıyor, çalışırken "kaza" adı altında öldürülüyor, daha uzun saatler ve daha az ücretle çalıştırılıyorlar.

Direniyorlar bölük pörçük. Bunlar küçük imzalıdır tarihe, bir sınıf böyle yaratılır, ancak yetmez.

Evet, Türkiye'de işçiler var ve Türkiye işçi sınıfı yeniden yaratılmalıdır, yaratılacaktır.

Sendikalar, birkaç onurlu-enerjik yapı dışında bitmiştir; işin gerçeği Türkiye'de işçi sınıfı hareketini "bitiren" nedenlerden biri "bitik" sendikaların ihanetidir. Bitebilirler...

Bununla ilgileneceğiz, ama kendimizle ilgili olanı başa koyarak: Türkiye işçi sınıfı hareketini yaratacak olan, işçi sınıfının siyasi hareketinin çabalarıdır ve bugüne kadarki eksikliğimiz doğrudan bizim sorunumuzdur. Ülke koşulları, ideolojik açmazlar, liberal kuşatma, Kürt hareketinin şu ya da bu etkisi... Bunlar var, ama biz de vardık!

Türkiye işçi sınıfı hareketi yeniden yaratılmalıdır.

Sermaye düşmanlığı, hatta daha somutu zengin düşmanlığı demiştik;

şimdi daha güçlü bir sesle bunu dillendireceğiz. Türkiye'de emeğiyle geçinmekten, yoksul olmaktan değil, zengin olmaktan utanılacak bir kez daha... Bu bizim görevimiz. Bu ancak bir işçi sınıfı partisinin göze alacağı, ama toplumdaki bütün kaynakları kullanarak hayata geçirebileceği bir görev. İdeolojik bir görev. İşçi sınıfına alan açmak için.

Genel, hiçbir ayırım gözetmeksizin birleşik, kolektif bir sınıf kimliğinin

“ TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI HAREKETİNİ YARATACAK OLAN, İŞÇİ SINIFININ SİYASİ HAREKETİNİN ÇABALARIDIR VE BÜGÜNE KADARKİ EKSİKLİĞİMİZ DOĞRUDAN BİZİM SORUNUMUZDUR. ÜLKE KOŞULLARI, İDEOLOJİK AÇMAZLAR, LIBERAL KUŞATMA, KÜRT HAREKETİNİN ŞU YA DA BU ETKİSİ... BUNLAR VAR, AMA BİZ DE VARDIK! TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI HAREKETİ YENİDEN YARATILMALIDIR. ”

6'ya giderken...

yaratılmasının tek koşulu, işçi sınıfının tek bir tarihsel çıkarı olduğunun bilince çıkarılmasıdır. İşçi sınıfının iktidarı alması; sosyalizmin kuruluşu için tüm toplum adına üretim araçlarına el koyması; giderek sınıfsız-sömürsüz bir toplumun inşası. Bu iddia, bu misyon, bu seçenek güncellenmek zorundadır. Siyasal bir görevdir, siyaset alanı dışında bu görevin yerine getirilmesi olanaksızdır. İşçi sınıfı partisine burada da gerek-

sinim vardır. İşçi, sınıfını kendisi için bir sınıf haline getirmek yolunda.

İşçiler var yurttaş olarak, mahallelerde, yaşam alanlarında. İşçi sınıfının yaratılması, yaşamın bütün alanlarına sınıf kimliğinin yerleşmesi olmadan mümkün değil, ama işyerlerinde örgütlü olmadan hiç mümkün değil. Türkiye devriminin emekçi mahallelerinde mi işyerlerinde mi yükseleceği tartışması başka bir şeydir, işçilerin işyerlerinde

örgütlü kılınması için yaygın bir çaba olmaksızın işçi sınıfı hareketinden söz edilemeyeceği ayrı bir şey. Bu da nihayetinde örgütsel bir görevdir ve işçi sınıfı partisinin artık sendikalara bırakamayacağı türden yaşamsal bir görevdir.

1 Mayıs 2016'ya giderken ideolojik, siyasal ve örgütsel boyutlarıyla işçi sınıfının yeniden yaratılması görevine odaklanmak durumundayız.

FAY HATTINDAKİ GÖREV

Yalıtık bir görev değil bu. Memleketin siyasal fay hatlarında yerine getirilebilecek bir görev. Erdoğan'la, gericilikle, sistemi restore etme girişimleriyle, ABD planlarıyla, Alman emperyalizmiyle mücadelenin işçi sınıfına ait kılınmasıyla omuzlanacak bir görev. Sermaye imparatorluğuyla padişah bozuntusuna birlikte vurarak başarılabilecek bir görev.

Erdoğan'la mücadele, cemaatlere, ABD savcılarna, sistem partilerine, AKP'nin iç çekişmelerine terk edilemeyecek kadar ciddi bir iştir. Erdoğan'la mücadele işçi sınıfının yeniden yaratılmasında zorunlu bir uğraktır. İşçiler Erdoğan'la mücadelede öne geçmeli, ona yeni bir içerik katmalıdır.

Türkiye işçi sınıfının yeniden yaratılması, Türkiye işçi sınıfının yeni özellikleri dikkate alınmadan yerine getirilebilecek bir görev değildir. Sınıfın yeni özelliklerinden başlıcası bir bütün olarak kentleşmesidir. Sanayi sektöründe de, hizmet sektöründe de kentli bir emekçi toplam çalışmakta ve bundan 15-20 yıl öncesinden daha farklı ideolojik-kültürel özellikler taşımaktadır.

Türkiye'de gericilikle mücadele, kentli karakteri güçlenen işçiler bir sınıf olarak devreye girmediği sürece başarılı olamaz. Laiklik ve aydınlanma mücadelesini yerlerde sürünmekten kurtaracak olan bu sınıf aşısıdır. İşyerlerine nüfuz eden bir kavga söz ediyoruz.

Ama bu tersinden de okunmalıdır. Gericilikle mücadelenin rüzgârını taşımayan bir sınıfsal varoluş Türkiye'de mümkün değildir. Ya aydınlanmacı bir işçi sınıfı ya da dağılmış, sınıf olamamış işçiler toplama!

1 Mayıs bu nedenle önemli. İşçi sınıfı öne geçmeli 1 Mayıs'la beraber. Neyi tartışıyoruz biz diğer türlü? Akşener MHP'ye kişilik kazandıracakmış, Davutoğlu diktatörün altını oyacakmış, Kılıçdaroğlu sert yapacakmış, Amerikalı savcı Rıza'yı ısırarakmış...

Bizi çok ilgilendiriyor, ama bize ne! İşçiler sınıf olmak zorunda, işçi sınıfı yeniden yaratılmak zorunda.

1 Mayıs 2016'nın anlamı budur.

Sağlık emekçileri buluştu **Karanlığa karşı mücadelede biz de varız!**

SAĞLIK SİSTEMİNDE VE TOPLUMSAL YAŞAMIN HER ALANINDA GERİCİLİĞE KARŞI MÜCADELE ETMEYİ AMAÇLAYAN TOPLUMCU SAĞLIKÇILAR, GEÇTİĞİMİZ HAFTA SONU BİR ARAYA GELEREK ÖNEMLİ KARARLAR ALDILAR.

9 Nisan'da Kadıköy Nâzım Hikmet Kültür Merkezi'nde bir araya gelen farklı meslek gruplarından ve iş alanlarından çok sayıda sağlık emekçisi, sağlık sistemindeki sorunları tartıştı, ülkedeki dinselleşmenin sağlık sistemine yansımalarını konuştu ve neler yapılabileceği üzerine fikir alışverişinde bulundu.

Toplantıda söz alan hekim Ali Haydar Temel sendikaların ve meslek örgütlerinin sorunlara yanıt vermekten uzak olduğunu belirterek şunları söyledi: "Sağlıkta dönüşüm süreci geçti, piyasacılığa teslim olmuş haldeyiz. Sınıfsal bir şeyi üretmemeye kaygısı temel kaygımızdır, meslek odalarında bunun eksikliği ortada, bu konuda biz ne yapacağız? Biz bu sıkışmışlığa mecbur değiliz, bu sıkışmışlıktan nasıl kurtulabiliriz diye düşünerek bugün bir araya gelmiş olduk. Artık bir yol ayrımına gitmemiz gerekiyor."

Fizyoterapist Merve Alökten ise henüz iki yıldır çalışıyor olmasına rağmen meslekte tükenmişlik hissine sahip olduğunu söyledi. Fizyoterapinin koruyucu sağlık hizmetlerinin en geniş yer bulabileceği alanlardan biri olduğuna değinen Alökten şöyle devam etti: "Ancak koruyucu yön-

temlerin hiçbirini uygulayamıyoruz. Böyle bir sistem içerisinde ayakta kalmanın tek dayanağı toplumcu sağlığı direten dirençli bir mücadele içinde olmak"

Toplumcu sağlık ve halk sağlığı çalış-

malarının aile hekimliği döneminde son noktaya kadar gerilediğini belirten ebe Filiz Çimen sağlık örgütlerinin sorunları ele alma sorumluluğunu üstlenmediğini söyledi ve bu durumda sağlık emekçile-

Sonuç bildirgesinden...

1. Ülkemizde oluk oluk akan kanın gölgesinde umutsuzluk, korku ve şiddeti kanıksatmaya çalışan gerici iktidar bir yandan sağlık alanında eşitsizlikleri derinleştiren piyasacı, sermaye yanlısı politikalarını, diğer yandan ise toplumsal yaşamı bir bütün olarak dini kurallara göre yeniden şekillendirme hedefinin bir parçası olarak dini referanslı uygulamaları sağlık sisteminin bütün noktalarına yaymaya ve yerleştirmeye çalışmaktadır.

Geleceği karartılarak çalınan bir ülkenin insanları olmak istemeyen biz sağlıkçılar, AKP rejiminin dayatmalarını kabul etmiyoruz. Ortaçağ karanlığının günümüzdeki temsilcileri olan piyasacı yobazları tarihin çöplüğüne atmak için yürütülen mücadelede yerimizi en ön sırada gururla ve tüm kararlılığımızla aldığımızı buradan ilan ediyoruz!

2. Sağlık sisteminin tüm sağlık emekçileri gibi asli unsurlarından olan hekimler ve onların meslek örgütleri, tarihlerinde olmadığı kadar büyük bir kuşatma ve etkisizleştirme saldırısı ile karşı karşıyadır. Hekim örgütlerimiz ne yazık ki, emperyalist dayatmalar, piyasa dinamikleri ve toplumsal yaşamın bütünündeki dinselleştirme politikalarıyla örülen bu saldırı karşısında yeterince etkin ve kararlı bir yanıt geliştirememişlerdir.

Toplumcu sağlık anlayışını benimsemiş biz Toplumcu Hekimler, ne bu saldırıların gücünden ve şiddetinden çekiniyoruz, ne de meslek örgütlerimizin içine sürüklendiği çaresizlik girdabını ve "tarafınızı seçin" dayatmasını kabulleniyoruz. Yukarıdaki ilkeler doğrultusundaki ikirciksiz politik ve ideolojik kimliğimizle, toplumcu sağlık anlayışının güçlenmesi ve yaygınlaştırılması hedefiyle yeni bir toplumcu hekim hareketinin bu topraklarda yeniden filizlendirilmesi için yola çıkıyoruz."

rinin kendi davalarına yeterince sahip çıkmamasının da rolü olduğunu altını çizdi.

Toplantıda söz alan tıp öğrencisi Hazal Olgun Türkiye ve dünyadaki kötü örneklerin karşısında bir de Küba örneği olduğunu hatırlatarak “Dünyanın hiçbir yerinde olmayan aşırı ilaçları fakirlik ve abluka koşulları altında yapıyorlar, bu tamamen sosyalizmin başarısı, bunu korkmadan her fırsatta söylemeliyiz diye düşünüyorum” dedi.

Toplantıdaki tartışmaların ardından önemli kararlar alındı. İstanbul'daki çok sayıda hastaneden sağlık emekçilerinin katıldığı toplantıda “Gericiğe Karşı Aydınlanma Hareketi”ne destek kararı çıkarken bir de sonuç bildirgesi yayımlandı. Bildirgede “Biz sağlıkçılar; iş cinayetlerinde, terör eylemlerinde, göçmen dramlarında yitip giden insanların yığıldığı bir ülkede verdiğimiz sağlık hizmetini anlamlandırmakta zorlanıyoruz” denilirken şu ifadeler yer verdi: “Biz etrafımızda olup bitenlerin büyüklüğü ve acımasızlığı karşısında aciz hissetmeliyiz. Bizi böyle bir ülkeye, böyle bir dünyaya mahkûm edenlerin aslında ne kadar da az olduğunu görmek, hissetmek ve kendimize inandırmak durumundayız. Biz ülkemizi geleceğimizi çalan bu hırsızlara, karanlığı reva gören bu gericilere, kör şiddetten beslenen milliyetçiliklere teslim etmeyeceğiz. Biz sadece sızlanmayacağız gerçek bir mücadeleden parçası olacağız.”

‘TOPLUMCU HEKİM’ GRUBU KURULDU

Toplantıda yaklaşan Tabip Odaları seçimleri sürecinde nasıl bir yol izlenmesi gerektiği üzerine tartışmalara da yer verildi. Bu tartışmaların ardından “Toplumcu Hekim” grubu kurulmasına karar verildi ve çalışmalarını planlamak üzere 9

Toplantıya katılım sağlayan hastaneler

Medeniyet Üniversitesi Hastanesi, Maltepe 9 Nolu ASM, Acıbadem Tıp Fakültesi, Maltepe Ersoy Hastanesi, Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Medikal Park GOP Hastanesi, Fatih 8 No'lu ASM, Sanofi İlaç, Kadıköy Acıbadem Hastanesi, GATA Haydarpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Marmara Üniversitesi FTR Bölümü, Tepe Tıp Merkezi, Silivri Devlet Hastanesi, Silivri Toplum Sağlığı Merkezi, Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Dr. Siyami Ersek Hastanesi, GOP Taksim İlk Yardım Hastanesi, Haydarpaşa Numune Hastanesi, Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi, Ataşehir Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi, Zeynep Kamil Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi, Üsküdar Aile Sağlığı Merkezi, Arel Üniversitesi, Bayındır Hastanesi, Deniz Tıp

Merkezi, Eyüp Devlet Hastanesi.

Bu katılımın yanı sıra yine aralarında Üsküdar Devlet Hastanesi, Yavuz Selim Devlet Hastanesi, Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kartal Yanık Merkezi, Yakacık Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi, Beykoz Devlet Hastanesi, Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi, Semiha Şakir Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi, Ataşehir Kadıköy Şifa Hastanesi, Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi, Maltepe Üniversitesi Hastanesi, Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Sanyer Devlet Hastanesi, Acıbadem Beylikdüzü Hastanesi'nin de bulunduğu sağlık kuruluşlarından 30'dan fazla sağlık emekçisi çeşitli nedenlerle toplantıya katılmadıklarını, ancak bu toplantıda alınacak kararları destekleyeceklerini ilettiler.

kişilik bir “geçici yürütme” oluşturuldu. Kuruluş deklarasyonunun İstanbul'da sağlık hizmeti vermekte olan binlerce hekime ulaştırılması kararlaştırıldı.

Kuruluş deklarasyonundan:
“YENİ BİR HEKİM HAREKETİNE İHTİYAÇ VAR

Ülkemizin;
• Meslek onur ve değerlerini, içine sürüklendiğimiz GERİCİ-TOTALİTER dayatmayı ve yıkıcı ETNİK taraflaşmayı kabullenmeyerek yükseltecek örgütlü, etkin ve mücadeleci bir hekim hareketine gereksinimi vardır.

• Meslek onuru ve değerlerini, piyasa sağlık anlayışına İKİRCİKSİZ direnerek yükseltecek bir hekim hareketine gereksinimi vardır.

• Meslek onuru ve değerlerini, toplum dinselleştirildiği bir süreçte sağlık hizmetlerinin bilimselliğinden uzaklaş-

tırılmasına İNATLA direnerek yükseltecek bir hekim hareketine gereksinimi vardır.

• Meslek onuru ve değerlerini, yaşadığı topluma karşı GERÇEK sorumluluk duyarak yükseltecek bir hekim hareketine gereksinimi vardır.

(...)
Biz Toplumcu Hekimler; yukarıdaki ilkeler doğrultusundaki ikirciksiz politik ve ideolojik kimliğimizle toplumcu sağlık anlayışının güçlenmesi ve yaygınlaştırılması hedefiyle yeni bir hekim hareketinin bu topraklarda yeniden filizlendirilmesi için yola çıkıyoruz”

İletişim:
E-Mail: toplumcuhekim1@gmail.com
Facebook: www.facebook.com/toplumcuhekim
Twitter: www.twitter.com/ToplumcuHekim
Web: www.toplumcuhekim.org

Çeşit çeşit 'aday' var ama...

ABD'de seçim yok

OLAĞAN DÖNEMLERDEN FARKLI OLARAK ABD EMPERYALİZMİ BU YILKI SEÇİMLERDE -SİSTEM İÇİ DE OLSA- İKİ SEÇENEK YARATAMADI. ABD'NİN ÖZELLİKLE ULUSLARARASI ALANDAKİ POLİTİK TERCİHLERİNİ İFADE EDEN POLİTİKALAR BU DEFA SEÇİMLERDE KONU OLMUYOR.

ABD seçimlerinin iktidar mekanizmasını revizyondan geçirmek ve genel olarak sistemin konsolidasyonunu sağlamak için işlev gördüğü bilinir. Seçim yapmak için en azından iki seçenek olması gerektiğinden hareketle siyasal sistem de "iki partili" bir sistem olarak yapılandırılmıştır.

Genel olarak iki seçenek, dünya liderinin "dış politika" tercihleriyle örtüşerek kendini belirginleştirir ve Demokratlar ve Cumhuriyetçiler de o günün gereklerine uygun bir biçimde bu "farklı tutumların" taşıyıcılığını üstlenir.

2008'deki Obama dalgasını dış politikada aslında "gerçekte olmayan" bir farklılığın son kez zorlanması olarak görebiliriz. Belki de bu yüzden John McCain'ın ismi, Obama'nın 2012'deki Cumhuriyetçi rakibi olan Mitt Romney'den daha net hatırlanıyor. John McCain tükenmiş bir dış politika seçeneğinin (Bush dönemine damga vuran) can çekişirken dahi devamlılığını zorluyordu. Obama ise, bir şeyi zorlamıyordu, "değişim" üstüne üstüne geldi.

Kendi tutumundan bağımsız olarak son iki partili seçimin galibi olan ABD Başkanı Obama uzun bir süredir uzatmaları oynuyor. ABD'nin dış politikası ise, emperyalist sistemin kendisi gibi krizde ve daha fazla bir kriz yönetimi olarak icra ediliyor. Bu konuda başarı ya da başarısızlıklardan değil; zorunluluklar ve çakallıklardan bahsetmek mümkün. Çakallık, asırlık dünya liderliğinin deneyimini kullanma biçimi oluyor. Zorunluluklar iki önceki dönemin saldırgan tercihlerinin biriktirdikleri yükler ve sistemin çıkışsızlıkları...

Böyle bir tabloda 2016 seçimlerinin iki partili olamayışı da anlaşılır hale geliyor. ABD'de iktidar mekanizması zorunluluklarını revizyondan geçiremez ve bu yüzden iki seçenek oluşturmayı göze al(a)madı. Son on yılların en önemli dış politika kırılmaları (Suriye, İran, Rusya, vs) Obama'nın ikinci döneminde ve iktidar mekanizması içinde büyük kapışmalara paralel olarak yaşandı/yaşanıyor. Normal Şartlar Altında (NŞA) bir kontrollü denge olduğundan bahsedebiliyoruz. Ancak emperyalist sistemin NŞA koşullarını ne kadar ve nasıl muhafaza edeceğine dair çok yönlü belirsizlikler varken bu kontrollü dengenin muhafazası da hassas bir konu oluyor. Dolayısıyla mevcut dengelerin

ABD seçiminde adayların gerginliği efsane çizgi dizi The Simpsons'a da konu olmuştu.

geleneksel seçim sınavından geçirilerek sağlanlaştırılması ya da seçim sonucuna göre yeni denge ortaya çıkarılması gibi riskli yönelimlerin karşılığı yok. Özetle bu seçimler ABD'nin iktidar mekanizmasının ve kritik kararların kısıyından geçilerek geçirilecek gibi görünüyor, elbette NŞA'da.

"SEÇİMLİK" ADAYLAR

Seçimin Amerikalılar için bir "seçim" olarak yaşanması gerektiğinden ortada adaylar var ve seçim süreci işliyor ama bırakalım politikayı, iki partide cisimleşen tutum farklılıkları bile belirginlik kazanmıyor. Partilerin kendi içindeki adaylar arasındaki farklılıkların daha belirgin bir "fark" olduğunu dahi söyleyebiliriz.

Zaruri seçimin mecburi adaylarından öne çıkan iki isme daha yakından bakalım.

ABD'nin ilk kadın Başkanı olmak dışında başka herhangi bir niteliği taşıyamayacak kadar "dönemin kadrosu" olan Hillary Clinton, kendisini deneyimi ve pragmatizmiyle satıyor. Pragmatizm belki İran konusunda aynı yıl içinde tamamen zıt görüşleri öne sürülebilmek olarak düşünülüyordur ve bu dönemde iş yapacaktır. Deneyim ise, Libya'dan Su-

riye'ye uzanan bir dönemin "deneyimi". Treni sallama döneminin treni sallayacak lideri. Clinton'ın hakkındaki soruşturmanın zaten istendiği anda görevden el çektilerilecek bir şantaj kozu olması da ek "avantajı". Tüm yıpranmışlığı ve siyasi pörsümüşlüğüyle ABD'nin iktidar mekanizmasıyla barışık ve NŞA'da öne açık tek aday olması manidar bir çakışma.

"Americagreatagain!" (Bir kez daha Büyük Amerika!) sloganıyla goygoy yapan Donald Trump ise, Cumhuriyetçilerin Demokratlardan daha "çaresiz" olduğunun göstergesi. İktidar mekanizmalarının onayını alamadığı ayan beyan konuşulan Trump, yalnızca "ABD'nin Erdoğan'ı" olabileseydi bir alternatif olduğu hissi yaratabilirdi. Nitekim, kendisine karşı komplolar da devam ediyor(!)

Trump'a karşı Soros imzalı karşıt gösterilerin organize ediliyor olması bu seçimlerin bir başka yeniliği. Sanders çizgisindeki aktivist hareketler "America is Greater than Trump" (Amerika Trump'tan Büyüktür) sloganıyla kampanyalar yapıp Trump'ın seçim toplantılarını sabote etmek için eylemler yapıyor. Ne de olsa herkes rolünün hakkını vermeye çalışıyor.

■ Gamze Erbil

Emperyalizmin insafındaki ülke

UKRAYNA BAŞBAKANI ARSENIY YATSENYUK'UN İSTİFASININ ARDINDAN ÜLKEDE SİYASİ KRİZ DERİNLEŞİRKEN, AB'DEN DE ABD'DEN DE İSTEDİĞİNİ TAM OLARAK ALAMAYAN UKRAYNA, YENİ YOL AYRIMLARINA FELÇ OLMUŞ HALDE GİRİYOR.

Maidan eylemlerinin ardından Avrupa Birliği'ne yönelmeyi amaçlayan Ukrayna'da siyasi krizlerin sonu gelmiyor. Ukrayna Başbakanı Arseniy Yatsenyuk'un istifasının ardından ülkede siyasi kriz derinleşirken, AB'den de ABD'den de istediğini tam olarak alamayan Ukrayna yeni yol ayrımlarına felç olmuş halde giriyor. Yeni kurulacak hükümetin amacı "ekonomiyi yeniden inşa etmek ve yolsuzlukla savaşmak" olarak gösterilirken, küresel gerginlikler buna müsaade edecek gibi görünmüyor.

YATSENYUK NEDEN İSTİFA ETTİ?

Halk Cephesi isimli muhafazakâr ve AB yanlısı partiden olan Yatsenyuk'un istifası, Şubat ortalarında Ukrayna Cumhurbaşkanı Petro Porosenko tarafından istenmişti. Porosenko, Yatsenyuk'un meclisteki krizi çözmek üzerine sunduğu kimi önerileri de engelleyerek, Yatsenyuk'u istifa etmekten başka çözüm bulamaz hale getirdi.

Porosenko'nun Yatsenyuk'un istifasını istemesinin başlıca sebebiyse, Yatsenyuk ile aralarındaki yöntem farkıydı. Yatsenyuk, "Avrupa'ya entegrasyon", "ordu ve polis güçlerinde reform" gibi konularda daha sert adımlar atmak isterken, ülkedeki mevcut krizin büyümesinden endişelenen Porosenko daha temkinli davranmak istiyordu. Yatsenyuk bu sebeple Porosenko'yu kendisini desteklememekle ve zayıf olmakla eleştiriyordu.

Alexander J. Motyl tarafından yazılan ve 5 Nisan'da Foreign Affairs'te yayımlanan bir yazıda Avrupa ve ABD'nin Ukrayna için güvenilir müttefikler olmadığı belirtiliyor. Avrupa'nın Ukrayna'yı tarihsel olarak sömürü hedefi gördüğü söylenen yazıda, Ukrayna'nın Avrupa için başlıca işlevinin Rusya ile Avrupa arasında tampon bölge görevi görmek olduğu ifade ediliyor. ABD içinse Ukrayna'nın ana rolünün ABD-Rusya ilişkilerinde kullanılabilecek bir araç olduğu, ABD ve Rusya'nın arası iyiyken ABD'nin Ukrayna'yı önemsemediği belirtiliyor. ABD-Rusya ilişkilerinin Suriye vesilesiyle düzelmeye başladığı düşünüldüğünde, Yatsenyuk'un gönderilmesi ve Porosenko'nun temkinli adımları anlam kazanıyor.

UKRAYNA NE YAPACAK?

Rusya ile Kırım ve Donbass meseleleri üzerinden karşı karşıya gelen Ukrayna, arkasında duracak müttefik bulmakta güçlük çekiyor. Almanya'nın Maidan ayaklanmalarındaki büyük payı ortada olsa da, Almanya'nın (AB olarak da okuyabilirsiniz) bu adımları ABD'nin yönlendirmesiyle attığı ve nihai çıkarının Rusya ile ortalıktan geçtiği aşikâr. Rusya'ya yaptırımlardan dolayı milyarlarca dolar zarar ettiği bilinen Almanya, sermayenin de sesini yükseltmesiyle yaptırımların kaldırılması konusunda gittikçe daha kesin tavır oluyor. Bu durumda Ukrayna beklediği desteği AB'den alamıyor.

Rusya'nın Suriye konusundaki

açıklamalarına bakıldığında, Rusya-ABD ilişkilerinin gittikçe yumuşadığı görülebiliyor. Rusya'nın Rakka operasyonunu ABD'ye ve ABD destekli güçlere teslim etmesi bunun açık bir kanıtı niteliğinde. ABD uzun vadeli bir plan olarak Rusya'yı NATO kuşatması altında bırakmak istese de, kuşatmanın maliyetinin ABD için katlanılmaz hale geldiği ve ABD sermayesi tarafından giderek daha da anlamsız bulunduğu görülüyor.

Foreign Affairs'ın ABD ve AB'den istediği desteği bulamayan Ukrayna'ya önerisi ise ülkenin içinde bulunduğu çıkmazın boyutunu gösteriyor. Ukrayna'ya ordunun tek dilini Ukraynaca yapıp, Rusçanın kullanımının azaltılması yoluyla Rusya'nın etkisini azaltması tavsiye edilirken, ülkenin kurtuluşunun Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in yönetiminin çökmesinde ve Rusya'nın parçalanarak küçük devletlere bölünmesinde yattığı söyleniyor.

■ Tulga Buğra Işık

Poroşenko ve MİT

Sputnik'in haberine göre Porosenko, MİT ajanı olduğu söylenen Kırım Tatar Meclisi lideri Mustafa Cemilev ile yakınlaşmış durumda. Porosenko'nun bu şekilde Türkiye'yi yanına alarak Rusya karşıtı bir birlik oluşturmak istediği söyleniyor. Haberde Kiev hükümetinin "Rusya'dan nefret ettiği" ve Rusya'ya karşı her türlü yola başvurabileceği belirtiliyor. Ancak Türkiye'nin desteğine sebep olan Cemilev'in, yalnızca Ankara-Moskova arasındaki gerginlik sebebiyle Porosenko ile yakın durumda olduğu, Cemilev'e göre Kırım'ın gerçek sahibinin Ukrayna veya Rusya değil, Türkiye olduğu söyleniyor.

Yeni iş yasası Fransa'yı sokağa döktü

MART BAŞINDAN BERİ FRANSA SOKAKLARINI DOLDURAN KİTLELER, ÜLKENİN BUGÜNE KADAR EN BERBAT HÜKÜMETİ İLAN EDİLEN BAŞBAKAN VALLS VE BAKANLARININ LİBERAL HESAPLARINI ALT ÜST ETME MÜCADELESİ VERİYORLAR.

Fransız emekçilerinin gündeminde, Hollande-Valls hükümetinin Çalışma Bakanı El-Khomri'nin meclise sunduğu iş yasası reform önerisi var. Yasa, esnek çalıştırma yöntemleri aracılığıyla özellikle küçük ölçekli işletme patronları için işe alıp, işten çıkarmada kolaylıkları sağlıyor. Esnek çalıştırma denilen şey, patronlara hem süresiz (kalıcı) sözleşmelerde kuralları esneterek, yarı zamanlı, geçici vb yeni iş sözleşmeleri fırsatı sunmak, hem de işten çıkarmalarda, tek başına "ekonomik zorluk"u haklı bir gerekçe olarak kabul eden, kıdem tazminatlarında kolaylıklar sağlayan uygulamalar getirmek anlamına geliyor. Ayrıca, 35 saatlik haftalık çalışmanın işyerleri bazında oylanabilir olmasının ve bu sayede uzatılabilmesinin önünü açmayı da hedefliyor.

Fransız parlamentosunun yasayı Mayıs ayı başında oylaması bekleniyor. İşçi sınıfına tam boy saldırı anlamına gelen bu reformların kabul edilip uygulanmaya geçirilmesi durumunda, iş güvencesini ortadan kaldırıp, işsizliği artıracak sonuçlar vereceği ortada. El-Khomri'nin yasası mecliste tartışılırken, hem konu-

nun doğrudan tarafı olan sendikaların hem de geleceklerinin gözleri önünde karartıldığını gören gençliğin sokaklara dökülmesi gelişkin bir sendikal hareket geleneğine sahip Fransızlar açısından olağan kabul edilmeli.

SOSYALİST PARTİ ELİYLE...

Avrupa medyası yeni iş yasasını Hollande'ın "kamikazesini" olarak yorumladı. Myriam El-Khomri'nin gelecek vaat eden reformlar olarak sunduğu taslak, Fransa'nın "sosyal devletinin" köküne Sosyalist Parti eliyle kibrit suyu dökmek oluyor. Bunun da nasılsa "gidici" olduğunu kavramış bir hükümetin intihar girişimi olarak yorumlanması anlaşılabilir.

Benzer taktik, 2003 yılında Almanya'da Gerhard Schröder başbakanlığı döneminde denenmişti. Sosyal Demokratlar ve Yeşillerin koalisyonu işgücü piyasalarında esneklik sağlamaya dönük emek karşıtı reformları kendi elleriyle uygulamaya koymuştu.

Bundan on küsur yıl önce, yine aynı gerekçelerle, işten çıkarmalara kolaylık getiren, yarı-zamanlı ve geçici çalışma biçimlerini kurallaştıran "esneklik" saldı-

rısı Almanya işçi sınıfına dayatılmıştı.

Gerici ve tüccar AKP'nin Türkiye'si için de sürecin benzer biçimde ilerlediğini tahmin etmek zor olmasa gerek. Daha 2002'de kollarının altında sahneye çıktıkları "Acil Eylem Planı" metninden, "Yeni Türkiye'nin" 2023 hedefini yazdıkları "Ulusal İstihdam Stratejisi" belgesine, AKP'nin emek politikaları "esneklik" hesaplarıyla ilerliyor.

2003 yılında birinci sürümü ile işçi sınıfının karşısına çıkarılan yeni iş yasası, o tarihten bugüne tam 17 kez güncellemelerle elden geçirildi. Böylece Avrupa Birliği çalışma müktesebatına uyum gerekçesi ve "rekabet edebilir ve büyüyen bir ekonomi" masallarıyla esneklik kavramı Türkiye'de de emeğe saldırı politikalarının merkezine oturmuş oldu.

Yani, 2016 Fransa'sını sokağa döken uzun çalışma saatleri, emek maliyetini düşürme hesapları, işten çıkarmada patronlara kolaylık sağlayan düzenlemeler, AKP rejiminde on yıldan fazla süredir uygulamada. TEKEK'i, Soma'yı, Yatağan'ı ve hatta Haziran Direnişi'nin pek çok noktasını yaratanın bu esnekleşme ve güvencesizleşme saldırısı olduğunu görmek gerekir.

Bu noktada, iş yasalarını esnekleştirerek emeğe saldırı konusunda Erdoğan Türkiye'si'nin, Hollande Fransası'nın birkaç adım ötesinde olduğu söylenebilir.

■ Burçak Özoğlu

Fransa eylemleri ve sol

FRANSA YAKLAŞIK BİR AYDIR YENİ İŞ YASASI NEDENİYLE ÇALKALANIYOR. YENİ ÇALIŞMA YASASI FRANSTIZ İŞÇİ SINIFI İÇİN YIKIM ANLAMINA GELİRKEN, SERMAYENİN KILICI EMEKÇİLERİN BAŞININ ÜZERİNDE SALLANIYOR.

Sosyalist Parti (SP) hükümetinin çalışma bakanı El Khomri'nin, Fransa'da işsizliği "azaltmak" ve çalışma hayatına yeni bir soluk vermek amacıyla hazırladığı yasa tasarısı, kamuoyuna yansdıktan hemen sonra büyük bir tepkiyle karşılaştı.

Başta sendikalar olmak üzere birçok siyasi parti ve çeşitli kuruluşlar yasa-ya karşı harekete geçti. İlk olarak bir imza kampanyasıyla başlayan hareket, imzaların kısa süre içerisinde milyonlara ulaşmasıyla sokağa dökülmüş oldu. Yasaya karşı ilk eylem tarihi olan 9 Mart'ta yaklaşık yarım milyon kişi Fransa'nın tüm kentlerinde sokaktaydı.

Eylemlere baktığımızda merkezinde CGT'nin (Genel Emek Konfederasyonu) olduğunu görüyoruz. CGT esas olarak Fransa Komünist Partisi ile anılmakla birlikte, Sosyalist Parti'nin de sendika içerisindeki varlığı önemsiz olmayan büyük bir konfederasyon. Fransa solunun büyük bir kısmı, sınıf mücadelesine CGT aracılığıyla dahil oluyor. CGT ile birlikte eylemlere katılan diğer sendikalar FO (İşçi Gücü) ve Solidaire (Dayanışma).

Eylemlerde siyasi parti olarak ise Fransız Komünist Partisi, Sol Parti, Anti-Kapitalist Yeni Parti öne çıkıyor. Sol Parti ve Anti-Kapitalist Yeni Parti'nin işçi sınıfı açısından çok umut vaat ettiği söylenemez. Fransız Komünist Partisi için de benzer bir durumu söylemekle birlikte, parti içerisindeki devrimci muhalif grupların bu eylemlerle birlikte bir atılım yapmaları mümkün olabilir.

Eylemlerin diğer tarafında da Fransa öğrenci ve gençlik örgütleri bulunuyor. UNEF (Ulusal Öğrenciler Birliği), UNL (Ulusal Liseliler Birliği), SUD (Dayanışma), MJCF (Fransa Komünist Gençlik Hareketi) öne çıkan öğrenci örgütleri

göze çarpıyor.

Eylemlere dönecek olursak, eylemin siyasi bir doğrultusunun olmadığını söyleyerek başlayalım. Solun en genel eleştirisi, SP hükümetinin sağcı hükümetlerin bile gerçekleştiremediği çapta bir sınıf saldırısının mimarı haline gelmesi. Düzen içi solun şaşkınlıkla karşıladığı bu durumun özellikle SYRİZA örneğinden sonra aslında çok da şaşılacak bir tarafı kalmamış olması gerekiyor. Üstelik SP'nin iktidara krizin faturasını zenginlere kesmek vaadiyle geldiğini hatırlatmış olalım.

Eylemlerin başladığı anda, sendikaların ve siyasi partilerin en başa yazdığı talep, bu yasanın tamamen rafa kalkması gerektiği olmuştu. Ancak 5 ve 9 Nisan sürecinden sonra, bu talebin hızlı bir şekilde, "Hükümet sendikalarla müzakere etmek zorundadır" noktasına çekilmiş olduğunu görüyoruz. Bu durumu yasanın şimdiden kabul edilmesi olarak yorumlayabiliriz.

Solun genel olarak siyasi pozisyonuna örnek verecek olursak Fransız Komünist Partisi'nin talepleri kısaca şu şekilde:

- 1- Ücretler artırılsın, çalışma saati haftada 32 saatle sınırlandırılınsın.
- 2- İşsiz kalan tüm çalışanlar için istihdam edilebilecekleri alanlarda eğitim sağlanarak iş güvenliği yaratılsın.
- 3- Sermayedarların şirketlerde çalışma hayatı üzerindeki boğucu etkisine karşı 21. yüzyılın emek yasası hazırlansın...

Maddelerin devamı ve ilgili maddelerin ayrıntıları talepler metninde mevcut. FKP yaşanan krizin kapitalizmin krizi olduğunu, aslında SP'nin düzenin çıkarları için bu adımları atmak zorunda olduğunu görmezden gelerek bir dizi şey söylüyor. Ancak işçi sınıfı

çıkarları için gerçek anlamda hiçbir şey söylememiş oluyor.

UMUT İNSANDA

Eylemlere baktığımızda kitlesel denilebilecek bir orana ulaşmasına rağmen, genel grevlerin çok da başarılı olduğunu söyleyemeyiz. Eylemlerde öğrencilerin daha görünür olması, Fransa işçi sınıfının bu süreçte hareketsiz kaldığını gösteriyor. Bunun en önemli sebebi CGT de dahil olmak üzere, işçilerin sendikalara güvenmemesi. İşçi sınıfı ve ülke siyaseti için yıkım anlamına gelen birçok SP düzenlemesinde bu sendikaların örtük desteğinin olması, Fransa'daki sınıf mücadelesini oldukça kötürüm bırakmış durumda. Başta Libya olmak üzere, Ortadoğu'ya dönük emperyalist saldırılarla, terör saldırılarından sonra rafa kaldırılan insan hakları, SP hükümetinin en önemli adımları oldu. Tüm kritik dönemelerde Fransa solu ise, ortaya çıkan tehdide karşı, ulusal güvenliğe sarılarak SP'ye destek verdi. Böyle bir siyasi tablonun ardından emeğe dönük yapılan tüm bu saldırılar karşısında işçi sınıfı çaresiz bırakılmış oldu.

Genel olarak Fransa solunun ve sendikaların yaratmış olduğu siyasi tahribata, yaşanan terör saldırılarına, en temel insan haklarının rafa kaldırılmasına rağmen Fransa'da ortaya çıkan bu enerji önemsiz değil. Uzun yıllardan sonra Fransa'da gençliğin önemli bir siyasallaşma içerisine girmesi, sınıfın her şeye rağmen direnmesi düzen dışı sola nefes alanı açabilir. Dünya bir bütün olarak yeni krizlere aynı anlama gelecek şekilde yeni olanaklara gebe. Ve hangi coğrafyada olursa olsun, umut her zaman boyun eğmeyen insanda.

■ Uğur Kayrak

145 yıl sonra Komün'den kalan

PARİS KOMÜNÜ, TARİHTEKİ İLK İŞÇİ İKTİDARI, İŞÇİ DEVLETİ, PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ... 18 MART-28 MAYIS 1871 TARİHLERİ ARASINDA SADECE 72 GÜN SÜREN "GÜNEŞİ FETHETMEYE ÇIKANLARIN" ÖYKÜSÜ. BU 72 GÜN MARKSİST LENİNİST KÜLLİYATIN HERHALDE EN ÇOK İŞLEDİĞİ DÖNEMLERDEN BİRİSİDİR. VE BUNU KESİNLİKLE HAK EDER.

Teorik, pratik, siyasal, toplumsal ve insani... gerçekten çok ders barındırıyor Komün.

Nereden başlamalı? Aslında tarihi kısa olduğu için özeti de kısa olabilir: Alman birliğini sağlamaya çalışan Prusya Şansölyesi Bismarck ve Marx'ın ünlü "18 Brumaire"inde anlattığı darbe ile Fransa'nın başına bela olan, kendisini III. Napolyon olarak imparator ilan eden Louis Bonaparte iki ülkeyi yeni bir savaşa sürüklerler. Temmuz 1870'de başlayan savaş, çok sürmeden 2 Eylül'de Sedan'da Fransa'nın hezimetini sonuçlandırır. İmparator dahil bütün ordu esir düşer. Paris halkının buna yanıtı III. Cumhuriyet'in ilanı olur.

Cumhuriyeti işçiler ilan eder, ama iktidara Polis Bakanı Thiers gibi burjuvalar yerleşir. Ve hemen Bismarck ile anlaşmaya soyunurlar. Ordu teslim olur, bütün silahları alınır. Sadece Paris işçilerinin kendi paralarıyla yaptırdığı topları almaya kimse cesaret edemez. Onlar anlaşma dışında tutulur. Bu arada 18 Mart'ta Prusya Kralı I. Wilhelm işgal altındaki Versay sarayında ilk Alman imparatoru olarak taç giyer. Alman birliği sağlanmıştır. Ama bunlar hikâyenin sadece başlangıcıdır. Thiers işçilerin silahlı olduğu durumda iktidarının çok sürme-

yeceğini bilir. 18 Mart'ta gizlice toplara el koymaya kalkar. Paris işçilerinin buna yanıtı Komün olur. Parisli işçilerin Ulusal Muhafız taburlarının delegelerinin seçimiyle oluşan Ulusal Muhafız Merkez Komitesi, Komün iktidarını ilan eder ve hemen seçime gidilir. 28 Mart'ta artık seçilmiş bir Komün yönetimi vardır.

Komün yayınladığı bildirilerden birisinde, "proletaryanın köleliğine, yurdun umutsuzluk ve felaketlerine yol açan eski hükümet ve din adamları dünyasının, militarizmin, kırtasiyeciliğin, sömürünün, tekellerin ve ayrıcalıkların son"unu ilan ediyordu.

İşçi sınıfı ve insanlık için birçok adım

O gece ne oldu?

1871 Mart'ının 17'sini 18'ine bağlayan gece Versay hükümetinin başkanı Thiers'in emriyle binlerce asker gizlice işçilerin topları ele geçirmek için harekete geçtiler. Galina Serebyakova, Marx'ın yaşamını anlattığı müthiş belgesel romanı Ateşi Çalmak'ın 4. cildinde o geceyi de anlatıyor:

Önce bir iki nöbetçi işçi fark ediyor saldırıyı ve hemen öldürülüyor. Komün'ün ünlü kadınlarından anarşist Louise Michel de orada nöbet tutanlardan birisidir. "Ölen yoldaşını sararak ve silahını dalgalandıran çuhadan yağmurluğunun altına saklayarak bir an önce alarm vermek ve bu haince saldırıyı kente duyurmak için hemen yerinden fırladı. 'İhanet, kardeşler, ihanet' diye kendinden geçercesine bağırıyor, yakınındaki top alanında nöbet tutan ulusal ordu askerlerinin dikkatini çekmek için tepeden ateş ediyordu.

(...) "Kent ansızın, gürültüyle uyanmıştı. Alışverişe ve su alamaya çıkan ev kadınları, toplara el konulduğunu ilk öğrenenlerdi.

(...) "Toplanan kalabalık, Thiers'in kardeş diye adlandırdığı askerlerini kız kardeşlerine, babalarına, annelerine, ateş etmemesi için ikna ediyordu. Ve askerler halkla dost oldu. Tüfeklerinin dipçiklerini havaya diktiler, subaylar ve generallerse onlara ısrarla kalabalığa ateş açmalarını emrediyordu. Polisler bu emirlerini yerine getirmeye çalışıyorlardı, ama halk ve dört bir yandan toplanan ulusal ordu askerleri kan dökülmesine izin vermediler. Onlar jandarmayı, subayları silahsızlandırdılar ve devrim Parisi'ne hücum komutunu vermiş olan generalleri hapse attılar."

Komün'den 2016 Türkiye'si'ne dersler

Malum zata özel..

Eğer ülkenizde işçi sınıfı henüz yönetemiyorken, burjuvazi de sizden başka yönetici bulmakta zorlanmaya başlarsa, bu boşluktan istifade ederek imparatorluğa veya sultanlığa soyunmadan önce, üstelik bir de komşularınızla savaşa hazırlanıyorsanız, aman dikkat edin. Namaz kılmaya gidemediğiniz memleketlerde esir edilip, sürgünlerde hayata veda etmek size ağır gelmeyebilir, ama yeni bir Komün'ün ağırlığını kaldırmak her baba yiğidin harcı değildir.

Halkın elinde kalan az sayıdaki tutamağı mesela, halen imam hatip olmayan okulları, ya da başı açık gezme hakkını, ya da mesela bir parkı, bahçeyi, bir dereyi falan hep yaptığın gibi bir gece operasyonu ellerinden almaya kalkma, öncelikle kadınlar olmak üzere o halk seni 2013'de olduğu gibi doğduğuna pişman etmekle ve "hükümet istifa" sloganıyla yetinmez. Bu sefer iktidarı da alıverir mazallah.

Bize özel..

Memlekette olan bitenden rahatsız olmak, afra tavra etmek, sosyal medyada iki satır yazmak, bir videoyu beğenmek yetmediği gibi, işler ters gittiğinde ortaya çıkıp sokakları falan değil iktidarı almak bile yetmez. Bu olduğunda ne yapacağımızı bilmek için şimdiden partini bulman, partini büyütmen gerekir.

Yenilmek belki en büyük siyasi hatadır, ama sen yine de unutma: "mücadele edenler belki yenilir, ama mücadele etmeyeler çoktan yenilmiştir." Üstelik tohumlar sadece toprağa değil insanların aklına ve gönülüne de atılır.

attı Komün, birçok kararlar aldı: Kilise ile devletin ayrılması, herkes için laik, zorunlu ve parasız eğitim, seçilenlerin geri çağırılabilmesi ve en çok iyi bir işçi ücreti kadar ücret alabilmesi, parasız adalet, kiraların ertelenmesi, gece çalışmanın kaldırılması, asgari ücret belirlenmesi, işçilere verilen para cezalarının kaldırılması, iş bulma bürolarının açılması bunların sadece bir kısmı. Ve birçok adımı da atamadı. Bunların en önemlisi bankalara dokunmamaları oldu. Mülksüzleştirilenlerin mülksüzleştirilmesi dedi Lenin, olmadı. Bunu yapamadı Komün. Bir de savaşa yeterince, hakkınca odaklanamadı. Bir tür naifliği vardı belki de en çok bu yüzden hakediyorlardı Marx'ın "güneşi fethetmek için" tanımamasını. Ayakları yere pek basmıyordu yani. Ve bunun bedelini canlarıyla ödemişler. 28 Mayıs günü biten hafta boyunca sokak sokak savundukları şehirlerini ve iktidarlarını kaybettiklerinde kimine göre 25 kimine göreyse 30 bin işçi canını vermişti bu kavga için. Onları öldürenlerse Bismarck'ın Versay hükümetiyle anlaşarak serbest bıraktığı savaş esiri Fransız askerleri ve Alman toplarıydı. Alman ve Fransız burjuvazisi birbirlerinden Fransız işçisinden korktukları kadar korkmuyorlardı.

EN BÜYÜK SUÇ

Yenildiler... En büyük hataları, suçları buydu. En büyük siyasi suçtur yenilgi.

Pekiye neden yenildiler? Her şeyden önce nesnel koşulların uygun olmadığı saptamasının daha ayaklanmadan önce Marx tarafından yapıldığının altını çizmeliyiz. Lenin yıllar sonra Komün üzerine bir konuşması için hazırladığı taslak metnine şöyle yazıyor III. Napolyon dönemi Fransası için: "Bonapartçılık... İşçiler henüz yönetemez, burjuvazi artık yönetemez." İşte bu denge savaşı tarafından bozulduğunda doğuyor Komün, ama işçilerin henüz yönetemeyeceği halen doğrudur aslında. İşte bu noktada en önemli eksiği ortaya çıkıyor Komün'ün: Parti.

Komün'de sosyalistler var. Her türden blankistler, prudoncular ve birkaç marksist... Ve sosyalist olmayan yeni jakobenler. I. Enternasyonal 1864 yılında Londra'da kurulmuş, Fransa'da 65 başlarında örgütlenmeye başlamıştır. Çok yenidir. Üstelik Enternasyonal içinde de Marx'ın fikirleri henüz hakim görüş değildir. Komün'de çoğunluğu oluşturan blankistler Engels'in tanımıyla "o sıralarda sadece devrimci içgüdü ile, proleter içgüdü ile sosyalist idiler". Prudoncular ise sosyalist olmaktan daha çok dayanışmacı sayılabilirler. Bu yüzden bu iki grubun taraftarları Komün'ün ileri adımlarını atarken aslında kendi öğretilerinin onlara söylediğinin tam tersini yapıyorlardı.

Bütün eksikliklerine ve yanlışlıklarına, üstelik yenilgisine rağmen Komün tarihimize en büyük izlerden birini bırakıyor: Komün dersleri. Lenin 1919'da genç Sovyet iktidarı adına Avrupa ve Amerika işçilerine yazdığı mektupta şöyle yazıyor: "Sovyet iktidarı proletarya diktatörlüğünün gelişmesinin ikinci adımı, ya da ikinci evresidir. Paris Komünü, onun ilk adımı idi." Ve Komün'ü bir gün geçtiğinde yani 73. gününde Sovyet İktidarının, karların üzerinde dans ettiği rivayet olunuyor.

Komüncüleri binlerle öldürdüler. Onları öldürmekle görevli askerlerden birisi, daha sonra, hiçbirisinin ölürken gözünü bile kırpmadığını söylemişti. Öyledir güneşi zaptetmeye çıkanlar gözlerini kırpmazlar, çünkü Komün bizim iktidarımızın ilk evresidir.

■ Oğuz Kavala

Okuma önerileri

Fransa'da İç Savaş, Karl Marx, *Sol Yayınları*

Komün Dersleri, V. İ. Lenin, *Sol Yayınları*
Ateşi Çalmak, Galina Serebyakova, *Evrensel Basım Yayın*

AKP'yi içeriden çökertmenin yolu

Özgür Şen

Türkiye siyasetinde ne zaman birileri gerçekleri söylemeye başlasa ya da çalışsa, hep aynı ses yükseliyor: Aman dikkat...

Üstelik bu hep aynı yöntemle yapılıyor. AKP tarafının ahlak, adap gibi konularda yerlerde süründüğü bilindiği ve herkes tarafından kabul edildiği için, AKP karşıtlarına da etiket hızla yapıştırılıyor ve AKP karşıtları da AKP'lilere benzetiliyor.

Çıplak gerçek Türkiye'de oldukça sert. Tecavüzün, katliamın, hırsızlığın, çeteciliğin sıradan olgular haline geldiği bir ülkede tersi de mümkün değil. Bunlar dillendirilmeye başlandığı anda koro da bağırma başlıyor ve AKP karşıtları, AKP'lilerin etiketi haline gelmiş yalancılık, küfürbazlık ve genellemecilikle suçlanarak AKP'lilik ithamıyla susturulmaya çalışılıyor.

Buradaki niyet de bir garip. AKP'lilere benzemeyin çağrısının gerekçesi, topluma şirin, halka saygılı görünmek. Böylesi bir tartışmada saygı duyulması istenen kesim AKP karşıtları olmasa gerek. Yalancı, küfür, genellemeciliği bayrak yapmış AKP'yi uzun süredir sırtında hiç gocunmadan taşıyan bir toplumsal kesime şirin görünmenin bir tane yolu var. Onları ve onların yarattığı Türkiye'yi olduğu gibi kabul edeceksiniz. Tecavüze tecavüz, katile katil, hırsıza hırsız, yobaza yobaz demeyerek tecavüzün, cinayetin, hırsızlığın ve yobazlığın bir şekilde meşru görüldüğü ya da görmezden gelindiği geniş bir yığına hoş görüneceksiniz.

Sapla saman birbirine karışmasın. Konu AKP'lilere edilen küfürler değil. Küfür bir siyasi araç olamaz. Ama gerçeklerin, bu gerçekleri ifade edebilecek sertlikte sözcükler kullanılarak anlatılmasının hakaret olarak nitelendirilip hem hukuki, hem siyasi, hem de toplumsal açıdan mahkûm edilmeye çalışılması kabul edilemez.

Bu memlekette muhalefet gerçeklerin üzerine basmak, bu gerçekleri kullanmak zorunda. Bu gerçeklerin hak ettiği sözcüklerle dillendirilmesi birilerini rahatsız ediyorsa elbette edecek.

Türkiye'de AKP ile mücadele söz konusu olduğunda bir kesimin hiç anlamadığı ve asla anlayamayacağı bir doğru var. AKP'yi yenmek için yapılacak en son iş AKP tabanına şirin gözükerek o tabandan insan devşirme hedefiyle hareket etmek. AKP böyle devrilmez. Tam tersine, bu tarz AKP'yi daha da güçlendirir ve Türkiye'nin son on yılı bunun en somut ispatıdır.

Bu tabanın, içinden, o tabana uygun siyaset yaparak çözüleceği beklentisinin siyasi uzantısı ise Türkiye sağcılığının kendi iç dinamikleriyle yeniden yapılanmasına dair sonu gelmeyen temenniler. AKP dağılır, MHP başka bir parti olur, sağın merkezinde yeni bir parti kurulur... Bunların hepsi ihtimal dahilindedir. Ancak örneğin; AKP'de yaşanacak muhtemel bir dağılmanın hiçbir zaman yalnızca AKP'nin kendi iç dinamikleri nedeniyle gerçekleşmeyeceği hep unutulur. Bu tür bir gelişmenin esas nedeni her zaman dışsaldır; ya içeriden güçlü bir muhalefet dalgası ya da uluslararası konjonktür sıkıştırmıştır.

Türkiye'de bugün siyasetin temel amaçlarından birisi AKP'nin dağıtılması olabilir. Ancak AKP, AKP tabanına seslenerek değil, AKP karşıtlığının kendisini bulması ve sağlam temellerin üzerinde yükseltilmesiyle, örgütlü mücadeleyle dağıtılır.

Bu partinin üzerinde yükseldiği ve bugün güçlü görünen kalabalığın aslında etkisizleşebilecek boş bir kalabalık olduğunu anlamak için de o toplamın içine girmek değil, tam karşısına geçmek gerekir. Onlara seslendiğinizde ya da aralarına girmeye çalıştığınızda onlara benzeyerek içlerinde eriyebileceğiniz o insanlar, onlarla mücadele ettiğinizde yavaş da olsa değişecek insanlardır üstelik.

*Türkiye'nin komünist partisi
çağırıyor*

Yeni yoldaşlarımızla

**Karanlığa
meydan
okuyoruz**

17 Nisan 2016 Pazar 15.00

Bostancı Gösteri Merkezi

 iletisim@kp.org.tr kp.org.tr [kpninesi](https://www.facebook.com/kpninesi) [kpninesi](https://twitter.com/kpninesi)

KOMÜNİST PARTİ